

Udbudsforberedende delaftale II om udbud af energiøen i Nordsøen

(Implementering af klimaaftale om energi og industri af 22. juni 2020, tillægsaftale af 4. februar 2021 vedr. ejerskab og konstruktion af energiøer mv. og tillæg til udbudsforberedende delaftale af 1. september 2021 vedr. langsigtede rammer for udbud og ejerskab af energiøen i Nordsøen)

Stemmeaftale mellem

Regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet

Et flertal i Folketinget traf med den politiske tillægsaftale af 4. februar 2021 overordnede beslutninger om ejerskabsforhold og konstruktionstype for energiøerne i Nordsøen og ved Bornholm. Den 1. september 2021 indgik samme aftalekreds en udbudsforberedende delaftale med en række implementeringsbeslutninger om de langsigtede rammer for udbuddet og ejerskabet af energiøen i Nordsøen. Nærværende aftale udmønter dele af disse aftaler og fastsætter konkrete rammer for forberedelserne af udbud af konstruktion og medejerskab af energiøen i Nordsøen, fsva. krav til privat medejer og for det fællesejede ø-selskab, herunder selskabsform, ansvarligt medejerskab, sociale klausuler og bæredygtighed.

1. Udbudstidsplan

Aftalekredsen noterer sig, at udbuddet forventes igangsat i foråret 2023. Aftalekredsen noterer sig, at Energistyrelsen ikke vurderer, at det endelige realiseringstidspunkt for den første fase for energiøen i Nordsøen vil blive forsinket som følge af den udbudsforberedende fases forlængelse, idet det dog fortsat vurderes vanskeligt at realisere den første fase for energiøen før 2033. Aftalekredsen genbekræfter, at hurtigst mulig realisering af projektet og løbende optimering af tidsplanen, fx ved brug af samtidighed i delprocesser, hvor det vurderes hensigtsmæssigt, er et meget centralt fokuspunkt for aftalepartierne.

2. Teknisk koncept og forretningsmodel

Aftalekredsen noterer sig, at udbuddet tilrettelægges som et funktionsudbud, der bl.a. stiller krav til energiøens tekniske funktionalitet som transmissionsled, således øen opfylder formålet om at kunne facilitere anvendelse og transmission af i alt 10 GW havvind senest inden udgangen af 2040 og under iagttagelse af sikring af de nødvendige udlandsforbindelser. Samtidigt efterlades et manøvrerum til tilbudsgiver i forhold til nærmere valg af design, materialer, konstruktionsprincipper m.v., som understøtter aktivering af privat parts innovative kræfter i udbudsprocessen. Tilvejebringelse heraf vil bero på en fortsat tæt og agil markedsdialog i det videre udbudsforberedende arbejde. Aftalekredsen noterer sig ligeledes, at det vil være muligt for privat part at byde ind med et innovationsareal i udbuddet af anlæg og ejerskab af energiøen i Nordsøen. Af udbudsretlige årsager vurderes det imidlertid ikke gangbart, at lade et innovationsareal indgå i evalueringsmodellen, og det forventes således ikke at indgå i vægtningen af de indkomne tilbud.

Aftalekredsen er på baggrund af Energistyrelsens analyseresultater og dialog med markedet enige om retningen for Energistyrelsens og statens rådgiveres videre arbejde med udbudsrammer for energiøen i Nordsøen, herunder, at:

- retningen for det tekniske koncept i det videre arbejde fokuserer på et fleksibelt ø-koncept, som giver mulighed for at kombinere en fast inddæmmed ø og platforme, men dog uden at begrænse mulighederne for innovative aktiviteter (eksempelvis PtX) og manøvrerum på øen inden for de til enhver tid gældende regulatoriske og sikkerhedsmæssige rammer.

- det videre arbejde med udvikling af forretningsmodel vil centrere sig om, at det offentligt-private selskab udlejer arealer til Energinets aktiviteter (eltransmission), hvilket sikrer en åben og fri konkurrence om senere havvind og relaterede innovationsmuligheder.
- den valgte retning har til formål at sikre størst mulig frihed til udvikling af det grønne innovationspotentiale i forbindelse med energiøen. Dette sikres bl.a. ved at understøtte direkte sammenhæng mellem opstilling af vindmøller og innovative aktiviteter. Dette for at understøtte størst mulig fri og åben konkurrence om havvind og innovation, fuld udnyttelse af øens kapacitet, begrænset risiko for staten og løsninger, som er omkostningseffektive og værdiskabende for samfundet og investorerne i alle projektets delelementer.

Aftalekredsen noterer sig, at den foreslåede model understøtter hurtigst muligt realisering af det samlede projekt inden for rammerne af de politiske aftaler.

3. Selskabsform for det fællesejede ø-selskab

Aftalekredsen noterer sig, at markedets aktører entydigt har udtrykt ønske om at strukturere det kommende ø-selskab som et partnerskab (P/S). Med henblik på at skabe et attraktivt udbud af konstruktion og medejerskab af Energiø Nordsøen er aftalekredsen enig om at omgøre beslutningen af 1. september 2021 om etableringen af et aktieselskab og i stedet organisere ø-selskabet som et partnerskab (P/S). Staten vil fortsat eje mindst 50,1 pct. af selskabets aktier, *jf. tidligere aftaler*.

4. Krav til den private medejer og anlægget af energiøen

Aftalekredsen noterer sig, at energiøen i udgangspunktet forventes at blive defineret som kritisk infrastruktur. Aftalekredsen lægger vægt på, at projektet forventes screenet i henhold til investeringscreeningsloven, samt at tilgængelige kontrolværktøjer i gældende udbudsret anvendes. Kravene til den private medejer vil gælde i hele ø-selskabets levetid, dvs. ifm. udbuddet, i anlægsfasen, på tidspunktet for indgåelse af det fælles ejerskab og i driftsfasen. Kravene indebærer, at staten vil have en udpræget grad af løbende kontrol med, *hvem* der ejer energiøen, ligesom staten under nærmere angivne betingelser i udbudsmaterialet og inden for rammerne af udbuds- og EU-retten vil have mulighed for at afvise potentielle medejere både i udbudsfasen og efterfølgende. Aftalekredsen noterer sig, at skærpet kontrol med privat part samt det forhold, at anlægsarbejdet af Energiø Nordsøen og medejerskabet af kritisk, dansk infrastruktur i forbindelse hermed udbydes samtidigt, betyder, at visse krav i den besluttede model for sikring af ansvarligt medejerskab er nye og uprøvede i praksis og kan blive oplevet som et skærpet krav af aktører i markedet.

Aftalekredsen ønsker, at udbuddet af anlæg og medejerskab af energiøen skal indeholde sociale klausuler for anlægsfasen baseret på de højest mulige danske standarder fra sammenlignelige store anlægsprojekter, samt at der kan være behov for særlige foranstaltninger ift. anlægsarbejde til søs, herunder gennem klausuler om overholdelse af internationale konventioner på området.

Aftalekredsen lægger vægt på bæredygtighed i forbindelse med realisering af Energiø Nordsøen. Med kontraktuelle krav i udbudsmaterialet skal det i videst mulig omfang sikres, at anlægget af Energiø Nordsøen og tilknyttede større anlægskomponenter opføres fuldt ud i henhold til rammerne for EU's taksonomi for bæredygtige investeringer, herunder med krav om bæredygtige materialer og mulighed for skærpede, projektspecifikke krav til bæredygtighed. Det vil ligeledes skulle gælde politikker for ESG og bæredygtighed i driftsfasen. Aftalekredsen noterer sig, at der endnu ikke er fastlagt konkrete rammer for, hvordan EU's taksonomiforordning implementeres og at den konkrete udmøntning af aftalens bestemmelser om bæredygtighed vil blive fastlagt i forbindelse med det udbudsforberedende arbejde og drøftet med markedet, herunder kravenes effekter på tidsplanen og budprisens konkurrencedygtighed. Den samlede bæredygtighedsmodel vil være ny i praksis og kan, uagtet løbende inddragelse af markedet, opleves som skærpede krav af aktører i markedet.

5. Videre proces

Forud for igangsættelse af udbuddet af anlæg og medejerskab af Energiø Nordsøen vil aftalekredsen tage endelig beslutning om fortsættelse af projektet på baggrund af en status for det igangværende arbejde med udlandsforbindelser, muligheder for overvæltning af Energinets nettoomkostninger på de udbudsvindende havvindprojekter samt konkrete og opdaterede beregninger for energiøens rentabilitet.

Foruden valg af selskabsform for det fællesejede ø-selskab, som med indeværende aftale omgøres til et partnerselskab (P/S), anerkender aftalekredsen, at de tidligere indgåede aftaler fortsat er gældende. Endelige beslutninger om fx innovative aktiviteter på energiøen inkl. evt. innovationsareal foretages således af det fællesejede ø-selskab og foregår under den til enhver tid gældende regulering samt sikkerheds-, miljø- og forsyningsmæssige rammer under forudsætning af et statsligt armslængdeprincip.

Aftalekredsen tager til efterretning, at implementeringen af energiøerne skal ske i overensstemmelse med bl.a. EU-retten, herunder bl.a. regler om statsstøtte, unbundling og udbud. Der træffes senere beslutning om udbudsbetingelser for fremtidig havvind i relation til Energiø Nordsøen i senere aftale efter eventuel endelig beslutning om igangsætning af udbud af øen og medejerskabet.

Nærværende beslutningstekst har karakter af en stemmeaftale. Aftaleparterne forpligter sig til at stemme for de lovforslag, aktstykker og bevillingsmæssige hjemler, der udmønter aftalens indhold. Aftaleparterne noterer sig, at denne tillægsaftale holder sig inden for de økonomiske rammer af klimaaf tale for energi og industri mv. af 22. juni 2020. Aftaleparterne står frit, når den nødvendige lovgivning er vedtaget, og der er afsat de aftalte bevillinger.